

Sångpostillan - Alla Helgons dag

Bidrag från Bengt Pleijel
2008-10-09
Senast uppdaterad 2020-10-25

Alla Helgons dag

Helgonen

Tredje årgångens läsningar:
GT-text: 5 Moseboken 34:1-5
Epistel: Hebreerbrevet 12:22-24
Evangelium: Lukas 6:20-26
Psaltarpsalm: 126

Dagens bön:

Evige Gud, du som samlar helgonens skara,
låt deras förebild väcka oss till ett heligt liv,
så att vi inte bara firar deras minne
utan också följer dem i tro och goda gärningar.
Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre,
som lever och verkar med dig och den helige Ande,
från evighet till evighet.
Amen.

Allhelgonadagen är i almanackan den 1 november, men Alla Helgons dag firas hos oss på lördagen mellan den 31 oktober och 6 november. Denna dag tänker vi på alla de människor, som genom sina liv visat och visar på att Herren lever och vi tackar Gud för dem. Helgonen har aldrig svävat på molnen, de har levt eller lever här på jorden. Alla helgon är ännu inte döda. finns också nu och de lever här det saliga helgonlivet, ibland under stora vedermödor. Carl Olof Rosenius, evangeliska Fosterlandsstiftelsens grundare, skrev år 1847 psalmen 572 om deras kamp när de vandrade här ”i trone”.

Denna psalm, Ängsliga hjärta, upp ur din dvala! skall hjälpa oss in i budskapet på denna Alla Helgons dag. Melodin komponerades år 1850 av Oscar Ahnfelt, som var lekmanpredikant, sångare och gitarrist och som skrev melodier till många psalmer och sånger.

Predikans text: Lukas 6:20-26

Jesus lyfte blicken, såg på sina lärjungar och sade:
”Saliga ni som är fattiga, er tillhör Guds rike.
Saliga ni som hungrar nu, ni skall få äta er mätta.
Saliga ni som gråter nu, ni skall få skratta.
Saliga är ni, när man för Människosonens skull hatar er
och stöter bort er och smädar er och gör ert namn avskytt.
Gläd er på den dagen och dansa av fröjd, ty er lön blir stor i himlen.
På samma sätt gjorde ju ert fäder med profeterna.
Men ve er som är rika, ni har fått ut er glädje.
Ve er som är mätta nu, ni skall få hungra.
Ve er som skrattar nu, ni skall få sörja och gråta.
Ve er när alla berömmar er.
På samma sätt gjorde ju ert fäder med de falska profeterna.

Vi läser Psalm 572 vers 1.

Ängsliga hjärta, upp ur din dvala!
Glömmer du alldeles bort vad du har:
Frälsarens vänskap, nåd och gemenskap.
Ännu han lever, densamme han var.

Då öppnade Jesus sin mun, undervisade dem och sade …
Så börjar Jesus sin ”bergspredikan” i Matteus enligt Bibel 1917 (5:2).

Jesus lyfte blicken, såg på sina lärjungar och sade...
Så börjar Jesus sin ”slättpredikan” enligt Lukas. …. (6:20).

Matteus säger att predikan hölls på ett berg, Lukas att den hölls på en slätt (6:17). Predikan hade i stort sett hos båda samma innehåll. Men redan på den tiden kunde olika åhörare höra olika saker och lägga märke till olika saker. Lukas ser en stor slätt upp på berget. För Matteus räcker det med att säga att det var ett berg. Enligt Matteus öppnar Jesus sin mun och talar.

Enligt Lukas öppnar Jesus sina ögon och ser innan han talar. Eftersom det är Lukas som idag anger tonen, så låt oss börja med Jesu ögon. Det måste ha varit mycket märkligt med Jesu ögon. Det berättas aldrig hur Jesus såg ut. Men det berättas ofta om att han såg.

Jesus såg på Simon och sade: Du skall heta Petrus (Joh 1:42).
Jesus såg på honom (den rike ynglingen) och fick kärlek till honom ... (Mark 10:21)
När Jesus såg människoskarorna fylldes han av medlidande med dem (Matt 9:36)

Framför Jesus sitter idag ängsliga människor. Jesus ser dem. Han ser hur de har det: fattiga, hungriga med mycken oförlöst gråt inuti, föraktade, folk talar illa om dem.

Om Jesus öppnar sina ögon och ser på dem och sedan öppnar sin mun och talar till dem, kan man mycket väl tänka sig att dessa människor sitter där med stora ögon och vidöppna munnar och bara häpnar över det han säger: Saliga ni!

En del vänder bort blicken. Jesus ser dem.

En del säger (ofta bakom ryggen på dem): Stackars dem…

Jesus talar till dem: Saliga ni ..

Det bor en förlösande och upprättande kraft i Jesu ögon och i Jesu ord. En som lärt sig detta är Petrus. Jesus hade sett på Simon och talat in framtidshopp i honom. Du ska bli klippan i min församling. Jag ser vad jag kan göra av ditt liv (Matt 16:18).

Ni kommer ihåg vad som händer när Petrus och Johannes möter den lame som sitter och tigger vid Sköna porten. Petrus och Johannes har varken silver eller guld eller euron eller dollar att ge. Men de stannar hos honom och de talar till honom. De fäster blicken på honom och Petrus säger först: Se på oss! Ögonkontakten var tydligen viktig. Det hade de lärt sig av Jesus. Sedan talar de till honom i Jesu namn och ger honom en helandets gåva från Jesus. (se Apg 3:1-10). Den lame reser sig och hoppar och jublar och skrattar och dansar…

Kan ni nu ana vad detta vill säga oss? Vi sitter där så ofta ängsliga och rädda och missmodiga och känner oss tråkiga. Receptet mot all denna ängslighetens ”dvala”, som vi snurrar runt i, är att stanna till hos Jesus, komma inom ögonkontakt och inom hörhåll. En stor del av ängsligheten beror ju att vi glömt bort Jesus. Inte underligt att det blir mörkt och kallt i våra liv, om man glömmet vrida på strömbrytaren! Men när vi kopplar på strömmen från Jesus, då upptäcker vi på nytt Frälsarens vänskap, nåd och gemenskap. Hur kunde jag vända ryggen åt allt detta?

Ett helgon som fick ögonkontakt med Jesus när det var som allra svårast var Stefanos. Jag ser himmelen öppen och Människosonen stå på Guds högra sida.(Apg 7:55-56). Stefanos blick uppåt mot Jesus och hans förbön fick konsekvenser för väckelsen i Samarien och i Sauls liv och sedan i vår kyrka och våra liv.

Dagens psaltarpsalm 126, berättar om vad som hände när människor var inriktade mot Herren och lät honom göra stora ting i deras liv: Vi skrattade, vi sjöng av glädje, och jublet steg från våra läppar (Psalm 126:2).

Jesus lever och han ser oss och han talar in sitt ord i oss. Hans helande kraft strömmar in i oss, blivande helgon. Låt oss sjunga in den trösten i våra hjärtan. Ängsliga hjärta, upp ur din dvala! Glömmet du alldeles bort vad du har: Frälsarens vänskap, nåd och gemenskap. Ännu han lever, densamme han var.

Vi läser Psalm 572 vers 2.

Gud är i Kristus ännu din Fader,
Sonen är ännu din Broder, som dog,
trofaste Anden ännu vid handen städse dig leder.

Är detta ej nog? Medan vi små och stora blivande helgon står där inför Jesus, händer det plötsligt något: Himlen öppnas. Vi ser vädrops Gud, Fadern och Sonen och den helige Ande. Gud är i Kristus ännu din Fader, Sonen är ännu din Broder, som dog,

trofaste Anden ännu vid handen städse dig leder.

Är detta ej nog? Frågar Rosenius. Nej, detta är ej nog? Jesus säger inte bara till de fattiga och små som sitter framför honom Saliga ni. Han säger också er tillhör Guds rike. Dagens epistel från Hebreerbrevet ställer oss på tröskeln in till detta rike. Vi har hamnat i den levande Gudens stad, det himmelska Jerusalem, Vad ser vi där? Mångtusenden änglar och en festförsamling av alla förstfödda som har sitt namn i himlen. Vi hör jubel, lovsång, förlösande skratt, den himmelska dansen … Vi hör hur de ropar med många decibel i rösten: Frälsningen finns hos vår Gud, som sitter på tronen, och hos Lammet (Joh Upp 7:10). Vi ser hur alla är klädda i vita kläder med himmelsk design. När vi frågar vilka dom är och varifrån de har kommit, får vi till svar: Det är som kommer ur det stora lidandet. De har tvättat sina kläder rena och gjort dem vita i Lammets blod (Joh Upp 7:14).

Vårt dops Gud klädde oss i den vita dräkten när vi döptes. Den skulle påminna oss om Jesu närvaro omkring oss. Är ni döpta in Kristus har ni också iklätt er Kristus (Gal 3:27). Paulus skrev så i Galaterbrevet. När han sedan i Kolosserbrevet vill hjälpa oss att se vad det betyder att leva i vårt dop skriver han: ni har klätt av er den gamla människan och hennes vanor och klätt er i den nya som förnyas till verklig kunskap och blir en bild av sin skapare. Och det ni har gjort skall ni göra varje dag. Lev i reningen och klä er som Guds utvalda, heliga och älskade i innerlig medkänsla, vänlighet, ödmjukhet … Alltså: Släng smutskläderna och ta på er kungabarnens kläder! Lev ut Jesu kärlek. Var så till sinnes som han (Fil 2:5 Fb). Sprid doften av Jesu godhet omkring dig (2 Kor 2:14).

Och det som hjälper oss till detta är att öppna våra ögon och se hur vårt dops Gud och hela den himmelska världen är engagerade i våra liv. Gud är i Kristus ännu din Fader, Sonen är ännu din Broder, som dog, trofaste Anden ännu vid handen städse dig leder. detta ej nog?

Vi läser Psalm 572 vers 3.

O vilka under helgonen äro:
leva i salighet, sucka så tungt,
äro så höga, se det så föga,
bo i Guds borg, men ha sällan det lugnt!

Vilken märklig vers! Vilka spänningar mellan salighet och suckan, mellan höjder och djup, mellan trygghet och kamp.

Hurudant är egentligen det kristna livet?

Om man ser det från startpunkten, då jag blev medveten kristen, hur är fortsättningen?

- 1) Går linjen uppåt? Det blir bara bättre och bättre. Segrar och härligheter och glädje bara ökar och ökar. Halleluja!
- 2) Går linjen neråt? Den första tidens glädjerus och härliga upplevelser bara tonar av. Det var bara känslor ….
- 3) Gör det kristna livet upp och ner och upp och ner …. Det kristna livet är lika roligt som bland karusellerna på Liseberg - upp och ner och upp och ner och upp och ner och upp ….

Linje tre är kanske den som får flest röster. Med sina två händer, Sonen och den helige Ande, lyfter Fadern oss upp i sin kärlek. Vi får möta honom som tronar upphöjd och helig. Men sedan får vi följa med honom på en resa nedåt till den modlöse och försagda. Där inbjuder han oss att samarbeta med honom i det han gör: Jag ger de försagda mod, ger de modlösa kraft (Jesaja 57:15).

Jesus utnämner dem som följer honom att vara världens ljus. Hur stöper man ljus? Man tar en veke, doppar den gång på gång i den varma stearinmassan. Varje gång fastnar stearin på veken och gör den stark. Hur gör Jesus Stöparen dig till ett ljus? Han tar tag i dig, du svaga veke, och sänker dig ned i sin varma kärlek. Gång på gång. Ner och upp och ner och upp. När Jesus får ta hand om dig börjar han konstruera ett helgon. Du står under omformning. Du formas efter hans sons bild (Rom 8:29. Jfr 2 Kor 3:16-18). Varde ljus! säger han.

O vilka under helgonen äro … äro så höga, ser det så föga.

Om du får för dig att gå till spegeln för att se om helgonglorian sitter bra, ser du bara samma gamla tråkiga, gråa människa som du alltid sett. Det blir så när man är fångad i sig själv. I ögats pupill sitter bilden av dig själv fast.

Men om du ser på en människa i din närhet tillsammans med Jesus, ser henne med den kärlek du fått av Jesus, då ser den människa något i dina ögon. Hon undrar kanske vad som hänt. Dina ögon är fyllda av glädje. Säg vad har de sett för att få sånt ljus? Och då kanske du svarar: De har sett hur vårt liv fick en mening. Jesus fyller mörkret med liv och ljus (Psalm 154 vers 3).

Låt oss nu sjunga om vilka under helgonen äro … vers 3

Vi läser Psalm 572 vers 4.

Vandra i trone, se honom icke,
detta är regeln, det bliver därvid.
Korta minuter, känslan åtnjuter,
vad vi i sanning dock äga all tid.

Gud har skapat oss med känslor. Du är inte skapad till en gråsten eller en träbock. Det finns stunder då ditt hjärta fylls av glädje och det spritter i benen och du vill dansa av fröjd. Jesus talar om det sin ”slättpredikan”. Gläd er på den dagen och dansa av fröjd, ty er lön blir stor i himlen. Vad har hänt? Har du blivit kändis i TV? Har du fått Nobelpris, som förstärkte hushållskassan med tolv miljoner? Vad menar Jesus med att du fått löneförhöjning i himlen?

På de frågorna ger Jesus ett märkligt svar. Detta beror på, säger han, att människor hatar dig, för att du är kristen. De stöter bort och de smädar dig och de gör ditt namn avskytt. När sånt händer med oss, vill vi bara sjunka ihop och deppa. Men Jesus säger att det är en anledning att göra något helt annat. Ställ till med dans! Gläd er på den dagen och dansa av fröjd, ty er lön blir stor i himlen. Petrus fick erfarenhet av detta. Han skriver till oss i sitt kärleksbrev till oss:

Mina kära, bli inte överraskade av det eldprov ni måste gå igenom, som om det vore något oväntat som hände er. Gläd er i stället över att ni delar lidandena med Kristus, ty då får ni jubla av glädje också när hans härlighet uppenbaras. Saliga är ni om ni skymmer för Kristi namns skull, ty härlighetens ande, Guds ande, vilar över er. (1 Petrus 4:12-14).

Varför detta eldprov, detta lidande med skymf och förföljelser? Låt oss se det så här: När Gud ser ned på sina människobarn ser han hur de tappat ögonkontakten med honom och vänt ryggen åt honom och blivit fångade av andra makter som grundlurar dem. När Gud ser detta gör det ont i honom. Hosea fick berätta om Guds smärta: Mitt hjärta vänder sig i mig, all min barmhärtighet vaknar (Hosea 11:8).

Jesus uttrycker idag denna barmhärtighet när han ropar ut kärlekens VE till dem som lurats och lockats bort. O, vad han längtar efter dem! Vi hör hur hans röst vibrerar av smärta:

Men ve er som är rika – Guden Mammon har fångat dem. De förtjänar inte pengar. De tjänar dem!

Ve er som är mätta nu Guden Vällust har fångat dem, bara jag själv har det bra ..

Ve er som skrattar nu Guden Ytlighet har fångat dem. De hånskrattar. Flabbar. Skadeglädjeskratt!

Ve er när alla berömmar er. Guden Smicker har fångat dem. Hur skall ni kunna tro ni som vill bli ärade av varandra och inte söker äran hos den ende Guden? (Joh 5:44 Jfr Jeremia 9:23.24 och 1 Kor 1:31).

Gud sätter i gång en kärlekens motrörelse från himlen. Fadern utger sin Son, ger oss det bästa och käreasta han har. Sonen utger sig på korset. I eucharistin, tacksägelsens måltid, hör vi pulsslagen från Faderns hjärta: För dig! För dig! Utanför kyrkdörren forts kärlekens rörelse genom oss. Anden påminner om vad Jesus sagt: Såsom jag har älskat er så skall ni älska varandra. (Joh 13:34). Guds kärleksrörelse driver oss att leta rätt på Guds förlorade barn.

Ibland händer det att ”mörkret begär mig” (psalm 26:4). Suget från denna världens makter kan bli starkt. Vi famlar fram i mörkret. Vi förstår inte Guds vägar. Du ser honom inte, du ”vandrar i trone”. Men han ser dig! Jesaja säger:

Vem bland er fruktar Herren och hör hans tjänares röst? Om han än vandrar i mörkret och inte ser någon ljusning, skall han förtrösta på Herrens namn och stödj sig på sin Gud (Jes 50:10 Fb).

Du ser honom inte, ”du vandrar i trone”. Men han ser dig! Brudgummen Jesus är ute och söker dig:

Stå upp, min vän, min sköna, och kom!
Du min duva i bergsklyftan i klippväggens gömsle.
Låt mig se ditt ansikte, låt mig höra din röst,
ty din röst är så ljuv och ditt ansikte så skönt (Höga Visan 2:13-14).
Du ser honom inte, du vandrar i trone. Men han ser dig!

Vandra i trone, se honom icke, detta är regeln, det bliver därvid. Korta minuter, känslan åtnjuter, vad vi i sanning dock äga all tid. Vi sjunger så.

Vi läser Psalm 572 vers 5.

Upp då ur dvalan, ängsliga hjärta,
glöm icke alldeles bort vad du har.
Även den timma tätaste dimma solen fördöljer,
är solen dock kvar.

Det är lätt att krypa in i dvalan och bli sittande där bland suckande ”lessningar”. Men det som helgonen är bra på är att hjälpa oss att inte fastna i dvalan.

Kung David var inte alltid glad. Hans psalmer kan hjälpa oss att uttrycka både synd och sorg och smärta och svårigheter. En gång när han satt och suckade för sig själv, började han tala strängt till sig själv: Sitt inte där och deppa, David! Upp nu ur dvala ängsliga David. Glöm inte alldeles bort vad du har. Han uttryckte sig kanske inte exakt så. Men han tog fram sin harpa och började sjunga:

Lova Herren, min själ,
hela mitt jag vill prisa hans heliga namn!
Lova Herren, min själ,
minns allt det goda han gör.

Det märkliga är att lovsången hjälper honom komma ut ur sin dvala. Han lyfts in i Guds närvaro. Han får hjälp att inte förgäta det goda han gjort (Bibel 1917) och får hjälp att minnas allt det goda han gör. (Bibel 2000). Det Gud gjort det gör han om igen och om igen. I lovsången påminns jag om det. Läs Psalm 103:1-5 – han förlåter – han botar – han räddar – han kröner – han fyller med allt gott - han gör mig ung.

Helgonen kan också påminna oss om att påminna varandra om Herrens ord och löften och tala in tro hos varandra. De vet att Gud är så glad över att vi gör så. Gud har en anteckningsbok i himlen och när han hör hur vi talar med varandra om honom tar han fram kulspetspennan och skriver upp det. Ungefär så står det i Malaki 3:16 (1917).

Men därunder har också de som fruktar Herren talat med varandra, och Herren har lyssnat på dem och hört dem, och en minnesbok har blivit skriven inför hans ansikte, till påminnelse om dessa som fruktar Herren och tänker på hans namn.

Lite längre fram berättar Malaki vad som händer med dem som tagit emot hans ord och hans kärlek. Rättfärdighetens sol skall gå upp, med läkedom under sina vingar. Då skall ni slippa ut och hoppa som kalvar som har varit instängda i stallet. (Malaki 4:2). (Ni skall slippa ut som kesande kalvar ur kätten, står i Bibel 2000).

Ni skall dansa av fröjd, säger Jesus idag.
Och vi tittar på varandra och kan inte hålla tillbaka glädjen:
Vi skrattade, vi sjöng av glädje, och jublet steg från våra läppar (Psalm 126:2).

Låt inte dimman få dig att tro att solen försvunnit!
Även den timma tätaste dimma solen fördöljer, är solen dock kvar.

Du ordbrukare! Berätta för dig själv vad du lärt dig om helgonen idag!

I Bibelskolans skattkammare kan du läsa Matteus version av Bergspredikan
se de Himmelrika, Matt 5:1-12

och du kan läsa en utläggning av 1 Petrus 4:12-16 som citerades i predikan.
Se Oaser i öknen, den trettiofjärde oasen, som handlar om
att leva som kristen när eldproven kommer.